

Ryszard Rumianek

Próba interpretacji słowa 'ōt u proroka Izajasza

Studia Theologica Varsaviensia 22/1, 195-196

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RYSZARD RUMIANEK

PRÓBA INTERPRETACJI SŁOWA 'ÖT U PROROKA IZAJASZA 7, 11. 14

Wyraz hebrajski 'öt ma cztery fundamentalne i różne znaczenia¹:

1) 'öt = znak uprzedzający. Jest on faktem (A) wcześniejszym od drugiego (B). Realizacja pierwszego jest podporządkowana realizacji drugiego. Obydwa fakty nie są wewnętrznie powiązane poprzez treść, np. 1 Sm 10, 1. 7. 9. Przede wszystkim zaś znak jest uprzedzająco zapowiedziany przez proroka. Znak ten zależy od Boga i służy do ukazania prawdziwości jakiegoś twierdzenia, np. Mojżesz jest wysłannikiem, Saul będzie królem, Ezechiasz nie umrze. Innym razem znak uprzedzający jest gestem samego proroka, realizowanym z polecenia Jahwe. Ma on wtedy funkcję zwrócenia uwagi słuchaczy na przepowiednię jeszcze nie zapowiedzianą, która wyjaśnia sens gestu. Znak ten nazywa się dydaktycznym.

2) 'öt = znak dla przypomnienia. Jest on rzeczywistością (przedmiotem, gestem, ceremonią), która odnosi się do innego faktu już zaistniałego. Do tej kategorii znaków należą: tęcza (Rdz 9, 12. 13) — znak przymierza z Noem; obrzezanie (Rdz 17, 11) — znak przymierza z Abrahamem; Pascha (Wj 13, 9. 16) — znak wyzwolenia.

3) 'öt = znak odróżniający. Chodzi tu o znak charakterystyczny, np. na czole Kaïna (Rdz 4, 15); chorągwie w obozie (Lb 2, 2).

4) 'öt = działanie objawiające. Dotyczy to działania, które ma pełny sens w sobie samym. W pewnym sensie każde działanie jest objawiające, ale tutaj idzie o to, że znak nie jest jak w poprzednich wypadkach powiązany z niczym, co dzia-

¹ Opracowanie to powstało na podstawie wykładów H. Simian-Yofre, prof. Papieskiego Instytutu Biblijnego w Rzymie. Warto w tym miejscu nadmienić, że nie zgadza się on z opracowaniem F. Stolz, 'öt, Zeichen, THAT, t. 1, 91—95, gdzie nie ma przedstawionych w sposób wystarczający różnic w rozumieniu słowa 'öt.

ło się uprzednio — on istnieje sam przez siebie. W tym znaczeniu 'ót jest znakiem zbawczym działanym przez Boga, np. kiedy Rachab zażądała znaku wierności od ocalałych Izraelitów, to zażądała zbawienia dla całej swojej rodziny (Joz 2, 12). Znak w tym wypadku przynosi w sobie samym skutek.

Jak w tym kontekście różnych znaczeń słowa 'ót należy je rozumieć u Iz 7, 11 i 14?

w. 11 „Proś dla siebie o znak od Twego Boga, Jahwe, czy to głęboko w Szeolu, czy to wysoko w górze”.

Chodzi tu o znak potwierdzający prawdę zawartą w w. 7, odnośnie uwolnienia z grożącego niebezpieczeństwa. Jednocześnie ma to być znak, który przekonałby Achaza, że tylko Jahwe może podtrzymać dynastię. Należy zatem rozumieć w tym wierszu wyraz hebrajski 'ót w znaczeniu czwartym, to znaczy jako działanie objawiające. W końcu jedynym możliwym sposobem do pozostania w wierności jest przywołanie pomocy Boga.

w. 14: „Dlatego Pan sam da wam znak: oto Panna pocznie i porodzi Syna, i nazwie Go imieniem Emmanuel”.

Wydawać się może, że jest tu zawarta zapowiedź kary. Jednak podkreślona jest w tym wersecie przede wszystkim zapowiedź znaku, który nie jest całkowicie wyjaśniony przez proroka. Znakiem danym przez proroka jest zapowiedź szczególnych narodzin chłopca, który będzie nosił imię nadziei i pociechy. W pierwszym rzędzie zatem idzie tu o znak uprzedzający: suponuje się pewien czas pomiędzy znakiem i wyjaśnieniem.

Wniosek: Przy studiowaniu tekstu Iz 7, 11. 14 należy dokładnie rozważyć różne znaczenie wyrazu 'ót. Przede wszystkim 'ót u Iz 7, 11. 14 trzeba rozważać jako vielschichtiger, tzn. „wielowarstwowo”. Zatem nie można oceniać jednoznacznie tego wyrazu w obydwu wersetach.